

Kun. D-ras Simanas Šult .

(1876 — 1920).

1920 m. rugs j o 29 d. Pal ven l j mir kun. Simanas Sult . Nabašninkas buvo aukšto mokslo vyras, filosofijos, sociologijos ir teologijos žinovas, tur j o dvigub filosofijos ir teologijos doktorat , gyt Louvaino ir Rymo universitetuose.

Sugr ž s iš užsieni Lietuvon, šalia vyskupo užd t kuni-gišk pareig jis m anksti darbuotis ir publicistikos srity. Nuo pirm j „Draugijos“ atsiradimo met jis buvo uolus jos bendradarbis ir šelp j lig mirsiant domiais moksliskais straipsniais. Skai iaus atžvilgiu j neperdaug, bet užtat visi jie savo turiniu yra autoriaus ilgesni mokslisk studij rezultatai. Štai j s rašas:

1) Bažny ia ir vairios politiškosios ekonomijos teorijos. Istoriski tyrin jimai. „Draugija“ 1907 m. Nr. Nr. 2, 4, 6, 9, 10, 11, 1908 m. Nr. 21.

2) Dabartinis mokslo stovis evoliucijos klausime. „Draugija“ 1908, Nr. Nr. 40, 41.

3) Filosofiniai modernizmo pagrindai „Dr.“ 1911 m. Nr. 58.

4) Valios aukl jimas. Pedagogiškas piešin lis. „Dr.“ 1912 Nr. Nr.63,64.

5) Teosof pasaul žvalga. „Dr.“ 1912, Nr. Nr. 70,1) 71—72.

6) M sa ir jos kenksmingas veikimas žmogaus kone. „Dr.“ 1913, Nr, 79 - 80²⁾.

Per kar , paliovus „Draugijai“ beeiti, o kun. Š. pab gus Rusij , jo santykiiai su „Dr.“ redakcija buvo nutr k . Bet vos tik „Dr.“ rado galimyb s iš naujo pasirodyti, tuoj ir kun. Š. prad jo siuntin ti jai nauj savo rašt . D l „Dr.“ perpus sumaž jimo, ne visi jie tegal jo b ti išspausdinti.

Bet didumas j buvo sunaudota ir net atskiromis broši - romis išleista. ion pridera šie ilgesni nabašninko rašiniai:

7) Gamta ir žmogus „Dr.“ 1919 m. Nr. 97.

8) Evoliucijos keliai ir revoliucijos d sniai. „Dr.“ 1919, Nr. 98 — 99”

9) Mišk , dvar , fabrik nacionalizacija gyvenimo praktikos žvilgsniu. „Dr.“ 1919, Nr. 100 -102.

10) Savasties principas ir evoliucija. „Dr.“ 1920, Nr. Nr. 113 — 114, 115 — 116 ir autoriaus „Laiškas redakcij tuo pat klausimu“. „Dr.“ 1920, Nr. 115 - - 116.

11) Žmogaus ir pilie io teisi paskelbimas. „Dr.“ 1921, Nr. 11 — 12.

12) Laisvos mokyklos problema. „Dr.“ 1921, Nr. 7 — 8, 9 — 10.

Be to kun. Simanas yr pagamin s kelet straipsni ir „Ganytojui“, pasirašydamas po jais *Simano Barjonos* slapyvarde.

ion pridera jo:

13) Lietuvos dvar žem s padalinimas ir krikš ioniškoji dora. „Gan.“ 1919 m. Nr. 8.

14) Turtuoli pertekliū—varguoli tironija. „Gan.“ 1920, Nr. Nr.2,3.

15) Okultistin filosofija bei teosofija. „Gan.“ 1920 Nr. Nr. 7, 8, 9.

1920 met pradžioj „Dr.“ redakcijos prašytas buvo pasižad j s parašyti ištis straipsni eil apie spiritizm , magij , okultizm , bet užsi m s žem s klausimu, nesuskubo pasižad tojo darbo atlikti.

¹⁾ Tame pat n- ry yra d ta ir jo recenzija Dv. Eckerio knygos „La petite Bible de l'École“

²⁾ Šis straipsnis pasirašytas *Simano Griaužos* slapyvarde.

Kaip krikščioni - demokrat partijos narys ir net jos teologas-lyderis, nabašninkas karštai gyr „Laisvį“ tos partijos nusistatym žem s klausimu ištisoj straipsni eilį, išreikšdamas kartais perdaug radikali nuomoni apie nuosavyb ir atlyginim , valstybei j normuojant.

Analogišk paži r pasitaikydavo ir straipsniuose skirtuose „Draugijai“ ir Ganytojui“. D liai to t laikraš i redakcijom ir tekdavo nemalonus darbas savo bendradarbio straipsnius apsagstyti redakcijos prierašais. Prikalb ti j suminkštinti savo tvirtinimus — nebuvo galima. Jis laikydavosi principo *sint ut sunt, aut non sint*.

Kaip kietas princip žmogus, jis buvo gana sunkiai sukalbamas. Savo paži r laik s sikand s, nors jas ir nevisada tesugeb davo stipriai pamatuoti, ypa žem s ir nuosavyb s klausimuose. Kiek žinome, pats nabašninkas labiau buvo link s studijuoti naujausias pseudomoksliskas sroves: teosofij , magij , okultizm , modernizm , darvinizm , ir k., bet gyvenimo s kurio trauktas Rusijoje iškelt ir bolševikiškai suformuluot dvar dalinimo klausim , jis tar s tur s pareigos to klausimo sprendim Lietuvoje irgi kreipti *kuokairiausiai*, kiek tik teologija leidžia.